

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ-2020

ಡಾ. ಜಿ.ವಿ ಹರಿಪ್ರಸಾದ್, ಹಿರಿಯ ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಡಯಟ್, ಶಿವಮೊಗ್ಗ

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದು ಅಥವಾ ರಾಷ್ಟ್ರ ಅಧೋಗತಿಗಳಿಯುವುದು ಅಲ್ಲಿನ ಶಾಲಾ ತರಗತಿಗಳಿಂದ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಭಾರತದ ಭವಿಷ್ಯ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ', 'ಯಾವ ರಾಷ್ಟ್ರವೂ ಅಲ್ಲಿನ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಮೀರಿ ಬೆಳೆಯಲಾರದು' ಎಂಬಂತಹ ಮಾತುಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾತುಗಳು ಕೇವಲ ಹೇಳಿಕೆಗಳಾಗಿರದೇ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸತ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಹೌದು. ರಾಷ್ಟ್ರ ರೂಪಿಸುವ ತರಗತಿ ಕೋಣೆಗಳು ಅಥವಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕುರಿತು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಆಯಾ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಒಗ್ಗುವ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು ಅವಶ್ಯ. ಅಂತಹಾ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಪ್ರಸ್ತುತವೂ ಹೊಸದಾಗಿ ಬಂದಿದ್ದು ಅದರ ಅಂತಿಮ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ನೀಡಿದೆ.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳು

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದು ಹದಿನೇಳು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಭಾರತ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ ಎಂದು 1964ರಲ್ಲಿ ಅಂದಿನ ಸಂಸದರಾದ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರ್ ಅವರು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದ್ದರ ಫಲವಾಗಿ ಅದೇ ವರ್ಷ 17 ಜನ ಸದಸ್ಯರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಅಂದಿನ ಯು.ಜಿ.ಸಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಫೋಫೆಸರ್ ಡಿ.ಎಸ್ ಕೊಲಾರಿ ಆಯೋಗವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ರಚಿಸಿತು. ಸದರಿ ಆಯೋಗವು ತನ್ನ ವರದಿಯನ್ನು 1966ರಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ 1968ರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಮುಂದೆ ಕಾಲ ಬದಲಾಗಿ, ಸಂವಿಧಾನದ ತಿದ್ದುಪಡಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಸಮವರ್ತಿ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದ ನಂತರ 1986ರಲ್ಲಿ ಎರಡನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. 1992ರಲ್ಲಿ ಸದರಿ ನೀತಿಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನೂ ರೂಪಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ 21ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲನೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು 2020ರಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಇಂತಹಾ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿ ಬಂದಿರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಭಾರತದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ಮೂರನೇ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸದರಿ ನೀತಿಯ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸೋಣ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ 2020ರ ವಿವರ

ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ

ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿ ಎನ್ನುತ್ತೇವೆ. ಹೊಸ ನೀತಿಯು ಮಗುವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ-ರಿಸಿಕೊಂಡು ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಮಗುವಿನ ವ್ಯಕ್ತಿಗತ ಕಲಿಕೆಯ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲಾಗಿದೆ. 21 ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೌಶಲಗಳಾದ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಆಲೋಚನೆ, ಸಮಸ್ಯಾ ಪರಿಹಾರ ಕೌಶಲ, ಸೃಜನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ಗಣಕ ಸಾಕ್ಷರತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

1. ನೀತಿಯ ದೂರದರ್ಶಿತ್ವ

ಹೊಸ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಕಾಣಿಕೆ ಹೀಗಿದೆ. 'ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಭಾರತ ಕೇಂದ್ರಿತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ, ಸಮಾನತೆಯ ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯದಾಯಕ ಜ್ಞಾನ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುವುದು' (an India-centric education system that contributes directly to transforming our nation sustainably into an equitable and vibrant knowledge society by providing high-quality education to all).

ಮೇಲಿನ ದೂರದರ್ಶಿತ್ವವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ಪದವು ಹೆಚ್ಚು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಬೀರುವುದನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತೀರಿ. ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ

- ಅ. ನಮ್ಮ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಅನನ್ಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಸಾಧನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದು.
- ಆ. ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು.
- ಇ. ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಆಶಯಗಳು, ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಕರ್ತವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗುವುದು.
- ಈ. ಭಾರತವನ್ನು ಸುಸ್ಥಿರ, ಸಮಾನತೆಯ ಹಾಗೂ ಚೈತನ್ಯದಾಯಕ ಜ್ಞಾನ ಸಮಾಜವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು.
- ನೀತಿಯ ದಿಗ್ದರ್ಶನದ ಹೇಳಿಕೆಯು ಹೀಗೆ ಹಲವು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

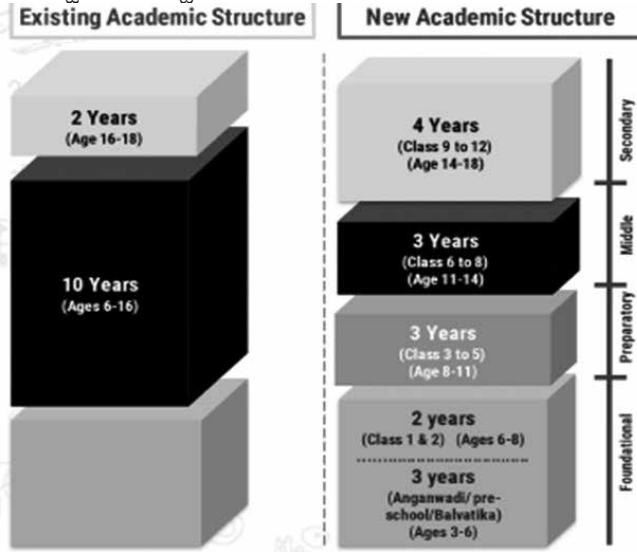
2. ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ರೂಪುರೇಷೆಗಳು

ಪ್ರಸ್ತುತ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಪ್ರಮುಖ ರೂಪುರೇಷೆಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ.

- ಈ ಮೊದಲು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಂತಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅದು 10+2+3 ಎಂದು ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಎರಡು

ವರ್ಷದ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮೂರು ವರ್ಷದ ಪದವಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದಿತು. ಪ್ರಸ್ತುತ ಮಗುವಿನ ಜ್ಞಾನಾತ್ಮಕ ವಿಕಾಸದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತಗಳನ್ನು 5+3+3+4 ಎಂದು ಶಾಲಾ ಹಂತದಲ್ಲಿಯೇ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮಗುವಿನ ಮೂರು ವರ್ಷದಿಂದ ಹದಿನೆಂಟು ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಸಿನವರೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣವು ವ್ಯಾಪಿಸುತ್ತದೆ. ಐದು ವರ್ಷದ ಬುನಾದಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮೂರು ವರ್ಷದ ಸಿದ್ಧತಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ಮೂರು ವರ್ಷದ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ನೀತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದಲ್ಲಿ ತಮಗೆ ವಿವರ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಬದಲಾದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಂತಗಳಿಗೆ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಪಠ್ಯವಸ್ತು ಸಿದ್ಧಗೊಳಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

- ಇಷ್ಟು ವರ್ಷವಿದ್ದ ಅಸಂಘಟಿತ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳು

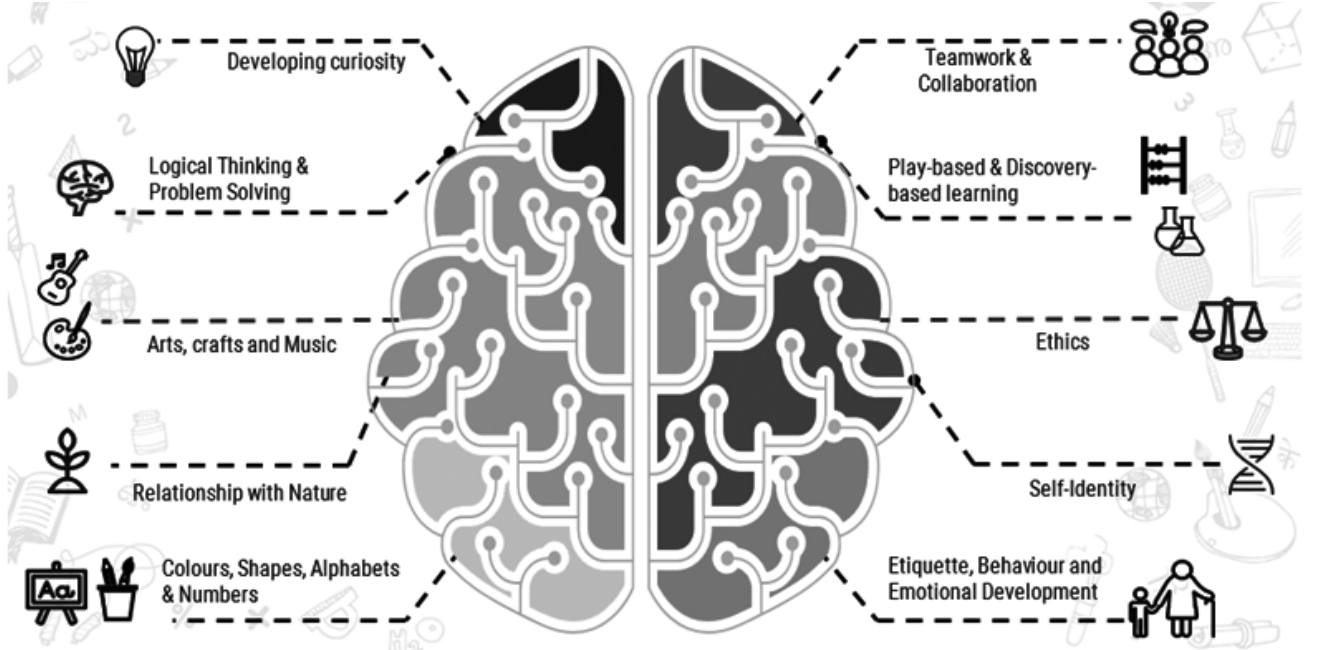
ಹೆಚ್ಚು ಸುಸಂಗತಗೊಳಿಸಲ್ಪಟ್ಟವೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳ ಕೆಳಮುಖ ವಿಸ್ತರಣೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮೂರರಿಂದ ಆರು ವರ್ಷದ ಮಕ್ಕಳ ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಕಲಿಕಾ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ರೂಪಿಸಲು ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

- ಬುನಾದಿ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಅನೌಪಚಾರಿಕವಾಗಿಯೂ, ಸಿದ್ಧತಾ ಹಂತದ ಮೂರು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಔಪಚಾರಿಕವಲ್ಲದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಮುಂದಿನ ಮಾಧ್ಯಮಿಕ, ಪ್ರೌಢ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿಯೂ ಇರುವಂತೆ ನೀತಿಯು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತದೆ.
- ಎರಡನೆಯ ತರಗತಿ ಪೂರೈಸುವ ವೇಳೆಗೆ ಆ ವಯೋಮಿತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಮಗು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗಣಿತದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಕಲಿಕೆ ಹೊಂದುವಂತೆ ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ.
- ಕನಿಷ್ಠ ಐದನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ, ಸಾಧ್ಯವಾದಲ್ಲಿ ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀಡಲು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂರನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
- ಪಠ್ಯ, ಸಹ ಪಠ್ಯ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯೇತರ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳೆಂಬ

ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಕಲಾ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ವೃತ್ತಿಪರ ಎಂಬ ಕೋರ್ಸ್ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವಿಷಯಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರದೇ ಸಮಗ್ರ ಕಲಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ.

- ತರಗತಿಗಳು ಬಹು ಶಿಸ್ತೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಶಿಸ್ತೀಯವಾಗಿದ್ದು ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಾಗುವುದು. ಉದಾ: ಗೊಂಬೆಯೊಂದರಿಂದ ಗಣಿತದ ಅಳತೆಗಳು, ಆಕಾರ, ತೂಕ-ಭಾಷೆಯ ಕವನ, ವಿವರಣೆ, ಮಾತು, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ- ವಿಜ್ಞಾನದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಬಂಧಗಳು-ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಸ್ತುವಿನ್ಯಾಸ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಹೀಗೆ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆಯಾ ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ತಂಡವಾಗಿ ಕಲಿಸುವುದು ಬಹು ಶಿಸ್ತೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರ್ಶಿಸ್ತೀಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ.
- ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿಗಾಗಿ ಕಂಠಪಾಠ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಾ ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಕಲಿಕೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ. 'ಕೋಚಿಂಗ್' ಸಂಸ್ಕೃತಿ'ಯನ್ನು ತಡೆಯಲು ಸಂಕಲನಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನಕ್ಕಿಂತ ರೂಪಣಾತ್ಮಕ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.
- ಮಕ್ಕಳು ಮೂರು, ಐದು, ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನಕ್ಕೊಳಪಡುತ್ತಿದ್ದು ಇದು ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಗತಿ, ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡು ವ್ಯಾವಸ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಕಾರಣವಾಗುವಂತೆ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳ ಕಲಿಕಾ ಮೌಲ್ಯಾಂಕನಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪರೀಕ್ಷಾ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ, ತನ್ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳ ಸಮಗ್ರ ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಗತಿಯ ಪರಿಶೀಲನೆ, ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ತಂತ್ರಾಂಶ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸಿ ಹಿಮ್ಮಾಹಿತಿ ನೀಡಲಾಗುವುದು. (National Assessment Centre, PARAKH (Performance Assessment, Review, and Analysis of Knowledge for Holistic Development)).

- ಪರೀಕ್ಷೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ನಮ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆಯೇ ವಿನಃ ವಿಷಯಾಂಶವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳ ವೈಭವತೆ ಕಡಿಮೆಗೊಳಿಸಲು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಎರಡು ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಿದ್ದು ಇಂಪ್ರೂವ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೊಂದಲು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆಯ್ಕೆಯ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ.
- ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ನೆರವಾಗಲು ಮಗುವಿನ ಸಮಗ್ರ ಪ್ರಗತಿಪತ್ರ ಮರು ರೂಪಿಸುವಂತೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (360 ಡಿಗ್ರಿ ಪ್ರಗತಿ ಪತ್ರ - 360° Assessment -Holistic progress card).
- ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನೈತಿಕತೆ, ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಮತ್ತು ಮಾನವಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಾದ ಕರುಣೆ, ಅನುಭೂತಿ, ನೈರ್ಮಲ್ಯ, ದೈನ್ಯತೆ, ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಚೈತನ್ಯ, ಸೇವಾ ಮನೋಭಾವ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ವತ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ, ಬಹುತ್ವ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮನೋಭಾವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಗಳಂತಹಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಮ್ಮಿಶ್ರಿತಗೊಳಿಸುವುದು.
- ನೀತಿಯನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ವಿವಿಧ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಲು ಸೂಚಿಸಿರುವುದು ವೇದ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಪೂರ್ವ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ, ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ, ಶಿಕ್ಷಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೀಗೆ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆಯೇ ನಾಲ್ಕು ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

- ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಿಂದಲೇ ಒತ್ತು. ಸ್ಥಳೀಯ ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಜಾಗತಿಕ ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ ಗಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರೌಢಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿದೆ. ಆರನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವೃತ್ತಿ ಕೌಶಲ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವೃತ್ತಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಮನ್ವಯತೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಮಿತಿ (National Committee for the Integration of Vocational Education - NCIVE) ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅಗತ್ಯ ಚೌಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.
- ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಲಿಕೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಒತ್ತನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದ್ದು ಆರನೆಯ ತರಗತಿಯಿಂದ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸಮಿಳಿತ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಮಕ್ಕಳು ಕಲಿಯುವುದಲ್ಲದೇ ಸ್ವತಃ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೌಶಲಗಳನ್ನೂ ಗಳಿಸುವಂತೆ ಕಲಿಸಲಾಗುವುದು. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯದ ಪಠ್ಯಕ್ರಮ, ಸಮನ್ವಯತೆ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಸಂರಚನೆ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಗೆ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಸಂಸ್ಥೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. (National Educational Technology Forum -NETF).
- ಪದವಿ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಕಲಾ, ವಿಜ್ಞಾನ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ವೃತ್ತಿಪರ ಎಂಬ ವಿಷಯಗಳಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಗದಿತ ಸ್ಟೀಮ್ ಕಾಂಬಿನೇಶನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಹೊಂದುವ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ನಾತಕ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಕರಣಗೊಳಿಸುವ ಆಶಯವನ್ನು ಈ ನೀತಿಯು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ.
- ಪದವಿಯು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ವರ್ಷಗಳು ಎಂದಿರದೇ ಬಹು ಪ್ರವೇಶ ಮತ್ತು ಹೊರ ತೆರಳುವಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶವಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಓದಿದಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್, ಎರಡು ವರ್ಷ ಓದಿದಲ್ಲಿ ಡಿಪ್ಲೊಮಾ ಕೋರ್ಸ್, ಮೂರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಪದವಿ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಓದಿದಲ್ಲಿ ಆನರ್ಸ್ ಡಿಗ್ರಿ/ವೃತ್ತಿಪರ ಪದವಿ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಓದಿ ಪ್ರಮಾಣ ಪತ್ರ ಪಡೆಯಬಹುದು. ಮುಂದೆ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮುಂದುವರಿಸಲೂಬಹುದಾಗಿದೆ.

- ಏಕ ರೂಪದ ಒಂದು ಸ್ಟೀಮ್ ಇರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬಹು ಶಿಸ್ತೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕರ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಕ ಹುದ್ದೆಗಳ ಆಯ್ಕೆಗಾಗಿ ಬಿ.ಇಡಿ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅವರ ಆಯ್ಕೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ಅತಿ ಶಿಸ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ.
- ಶಿಕ್ಷಕರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಪರತೆಯನ್ನು ನಿರಂತರ ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮುಖಾಮುಖಿ, ದೂರಸಂಪರ್ಕ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. (online distance learning -ODL) ಪ್ರತಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ 50 ಗಂಟೆಯಷ್ಟು ಅಥವಾ ಎರಡು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸಮಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಪರ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.
- ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸುಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಹಂಚಿಕೆಗಾಗಿ ಪ್ರತಿ ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನೈದು ಶಾಲೆಗಳ ಶಾಲಾ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸೃಜಿಸಲಾಗುವುದು. ತಮ್ಮ ಸಂಕೀರ್ಣದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಸಂಕೀರ್ಣದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ತಮ್ಮ ಸಂಕೀರ್ಣ ಶಾಲೆಗಳ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾಗಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಲ್ಲದೇ ಇಡೀ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲುಸ್ತುವಾರಿ ಪರಸ್ಪರ ಗೌರವ, ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹಂಚಿಕೆಗಳಿಂದ ಮಿತವಾಗಿ ಆದರೆ ಬಿಗಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯು ಸಾಕಷ್ಟು ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ನೀತಿಗಳು ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುಳ್ಳ ತಾಂತ್ರಿಕ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು, ಗಮ್ಯ ಗುರಿ ನಿರೂಪಣೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಏಷ್ವೇ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ದಿಗ್ದರ್ಶನವನ್ನು ನೀತಿ ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಇರುವುದು ಅನುಷ್ಠಾನದಲ್ಲಿ. ಆಶಯಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನ ಯೋಗ್ಯ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳಾಗಿ ರೂಪಿಸುವುದು ಅತೀ ಅಗತ್ಯ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಅಂತಹಾ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಆಯಾ ರಾಜ್ಯಗಳ ಕಾರ್ಯಾಂಗದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಕಾರವಾಗುವ ಹಾರೈಕೆ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರದ್ದೂ ಆಗಿದೆ.